Kulturně společenský časopis
2000 • 11
na internetu

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Rozhovor s Šimonem Šafránkem

Lenka Nejezchlebová o inscenaci Obrazy z francouzské revoluce

Bazarové okénko Jakuba Šofara

Vladimír Novotný o souborném vydání díla Jindřicha Heislera

Obsah:

O čem se ne(mluví)

Petr Vlček: **Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)**

Rozhovor

Náramně dobrodružná a vzrušující věc, rozhovor s Šimonem Šafránkem

Šimon Šafránek: **Tři povídky**

Divadlo

Lenka Nejezchlebová: **Revoluce v Dlouhé**

Hudba

Jakub Šofar: **Bazarové okénko Jakuba Šofara**

Literatura

Vladimír Novotný: **Žil pouze pro surrealismus**

Petra Stypová: **Stále živý jako nikdo z nás?**

Štefan Švec: **Klipy aneb Proč má blikat jenom básník**

Co se chystá

Co chystá k vydání Nakladatelství Straka

Představujeme Vám (nová jména české poesie a prózy)

Jan Majcher: **Příjemný večer**

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1943, fotografika (viz článek na str. 16)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 11, ročník 1. E-mail: dobraadresa@first-net.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Radim Kopáč. Redakce: Pavel Hájek, Jan Los, Vladimír Novotný, Kateřina Rudčenková, Viki Shock, Jakub Šofar. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet a. s.

Milí čtenáři,

silný odpor premiéra Miloše Zemana proti změnám, které ve vedení České národní banky nachystal prezident Václav Havel, včera zamíchal už připraveným složením nové bankovní rady. Ta je nejdůležitějším orgánem centrální banky a rozhoduje o ceně peněz.

Havel se podle důvěryhodných zdrojů rozhodl před několika dny jmenovat do čela ČNB za odstupujícího Josefa Tošovského Zdeňka Tůmu, současného viceguvernéra, a novými členy bankovní rady Michaelu Erbenovou a Jana Fraita.

Včera odpoledne se prezident a premiér sešli na původně půlhodinovou schůzku, která však trvala bezmála dvě hodiny. „Nešlo o konzultace. Prezident premiéra seznámil se svou představou, stejně jako předtím ministra financí," řekl prezidentův mluvčí Ladislav Špaček.

Zdroje blízké prezidentovi tvrdí, že guvernérem ČNB, jehož jméno oznámí Havel oficiálně dnes, by měl být Tůma, nicméně u dalších členů bankovní rady připouštějí ještě několik variant. Mezi nimi se například objevuje, že viceguvernérem by místo Tůmy nebyl Luděk Niedermayer a místo jednoho člena rady by oproti původní prezidentově představě zaujal Aleš Čapek z ČNB.

Nu ano. Málem bych zapomněl. V listopadovém čísle Dobré adresy narazíte abecedně mj. na tato jména: Hana Burešová, Karel Čapek, Eugéne Delacroix, Jiří Dynka, Jindřich Heisler, Ludvík XVI., Jan Majcher, Sterling Morrison, Ivan Muchin, Lenka Nejezchlebová, Friedrich Nietzsche, Vladimír Novotný, Eduardo Pérez, Lou Reed, Viki Shock, Vladimír Straka, Šimon Šafránek, Jakub Šofar, Toyen, Petr Vlček, Ivan Wernisch, Miloš Zapletal.

Na v tomto roce poslední setkání s Vámi (31. prosince 2000) se těší

Radim Kopáč
šéfredaktor

O čem se (ne) mluví

Mladí nebo mladší autoři představují v členstvu Obce příslovečné bílé vrány, a to se ještě valných hromad zvlášť nezúčastňují: pak se není co divit, že svými hlasy nemohou čelit takřikajíc zavedeným stařešinům. Zato je si možné klást

Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)

Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)

Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)

Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)

Cokoli se u nás napíše v duchu přemítavém a zvažujícím, vykládá se coby perfidní útok z té nebo oné strany, zákeřný a záludný, motivovaný čímsi nízce úskočným a úskočně nízkým, a místo podobně uvážlivé odpovědi se zpravidla dostavují vztahovačné osobní ataky a vypočítávání údajně skandalózních pisatelových chyb, přičemž meritum věci a jádro sporu se ruče odsouvá kamsi do nepřípadna. O následující přehršli řádků na téma **„Jedenáctá valná hromada Obce spisovatelů“** nechť však platí, že se pokouší jen reflektovat místo, postavení a význam Obce spisovatelů.

Valná hromada OS se tudíž sešla na svatomartinský svátek (tj. 11. listopadu) ve velké zasedací síni Magistrátu hlavního města Prahy ve své jedenáctileté historii již pojedenácté, aby vyhověla svým stanovám, tj. svolala členstvo a zvolila si nové nebo staronové vedení. Před několika lety jiná valná hromada spisovatelstva vyslovila souhlas s tím, aby se podobné hromady konaly již nikoli ročně, jako na začátku devadesátých let, nýbrž jednou za dva roky: na tuto dobu také získávají voličský mandát spisovatelé zvolení do Rady OS. V živé paměti je ovšem nedávná situace, kdy byli další členové, kteří nezískali dostatečný počet hlasů, do Obce jednoduše kooptováni, což se v kuloárech vedení OS neustále mívá za zlé; leč to je již minulost.

Mnohem truchlivěji vyznělo konstatování stávajícího předsedy Obce, literárního kritika Antonína Jelínka, že během uplynulých dvou let odešlo na věčnost plných třiatřicet členů Obce spisovatelů. Oznámení o jejich úmrtí nebo patřičné nekrology se zpravidla v denním tisku ani v jiných médiích neobjevují – s výjimkou bulletinu Obce spisovatelů Dokořán, který k potěše členů Obce vychází pod kuratelou Pavlíny Kubíkové již čtvrtým rokem. Shodou okolností v srpnu vydechl naposledy také básník

otázku, do jaké míry je zvolená Rada reprezentativním orgánem českých literátů a do jaké míry je to seskupení připomínající v některých ohledech v dobrém smyslu ambiciózní baráčníky.

Za obecní hromadou valnou (spisovatelskou)

a překladatel Vlastimil Maršíček, který plných dvaadvacet let (!), od roku 1950 do roku 1972, vykonával funkci tajemníka Svazu čs. spisovatelů: vzpomínky, které shrnul do diskutované knihy Nezval, Seifert a ti druzí (1999), dozajista ani zdaleka neobsahují všechno, co během svého nekonečného funkcionaření zažil a prožil.

Program valné hromady probíhal v souladu se stanovami a tudíž proběhlo, co proběhnout mělo: schválení programu a volby komisí, po nichž následovaly zprávy o činnosti Rady OS a revizní komise, dále Nadačního fondu OS. U té poslední se zastavme. Za deset let své existence fond finančně podpořil 174 knižních projektů (víc než polovinu tvoří básnické sbírky, sporadicky jsou zastoupena i dramata, ale též tři překladové tituly), přes zmíněnou podporu plných pětadvacet titulů doposud nevyšlo: čili každý sedmý! Spisovatelstvo se mohlo pobavit sdělením, že došly busty E. E. Kische, udělované příslušným laureátům, zadáno však jest odlití bust nových, takže akt sám není ohrožen. V této souvislosti zazněla zajímavá informace, že když byla z pražského vinohradského hřbitova odcizena bronzová busta E. E. Kische, na její obnovení přispěla periodika Spiegel a Stern. Snad se svědomí zlodějů tímto povzbudivým sdělením nikterak neulehčilo.

Jenže umíráček zazvonil jiné literární ceně, totiž prestižní Ceně Egona Hostovského. Spisovatelův syn Paul se prý dostal do vážných finančních problémů, a proto již není v jeho silách být sponzorem ceny: jeho peněžní vklad činil jeden tisíc dolarů, neboli necelých čtyřicet tisíc korun. V penězích to asi nebude, touto částkou by možná pohrdl i zachovalý americký bezdomovec, spíše jde o nezájem pana Hostovského mít i nadále cosi společného s českými cenami literárními, jakož, s největší pravděpodobností, i o jeho nevyslovený názor, že by si udělování této renomované ceny měla vzít na bedra svá česká strana. Prý se již, pravilo se na valné hromadě, celá věc prokonzultovala s Josefem Škvoreckým a došlo ke konečnému řešení, nechť je tedy přání pana Paula Hostovského respektováno. Jinými slovy se v Čechách dnes nenašel (nebo ani

nehledal?) nikdo, kdo by byl ochoten zmíněný obnos každoročně ku prospěchu tuzemského písemnictví věnovat. Pro srovnání: státní cena za literaturu obnáší částku dvouset tisíc korun, bývá však udělována ze zvláštních fondů ministerstva kultury. Dokonce i činnost OS ministerstvo podporuje takříkajíc v rámci možností, neb peněz na kulturu se vskutku obecně nedostává. Raději nechtějme vědět, na kolik přijde televizní výroba všelijakých Zanzibarů a Banánových rybiček, a spokojme se konstatováním, že Cena Egona Hostovského je na onom světě. Shodou okolností byl v sále přítomen její vůbec první laureát – někdejší exilový prozaik Jaroslav Vejvoda.

Po dva roky se prý Rada OS zabývala též problematikou prezentace české krásné literatury v našich médiích, neuspěla však. Naposledy jí generální ředitel České televize Dušan Chmelíček (tj. jeho sekretariát) ani neodpověděl. A tak vedení OS poznovu konstatovalo, že se o české literatuře píše či mluví nedostatečně a především jen náhodně, že se sice prostor poněkud zvětšil (též zásluhou televizních magazínů, ať si o jejich kvalitě myslíme cokoli, jak pravil ma valné hromadě Antonín Jelínek), nicméně i nadále platí, že jde o referování povýtce povrchní, a to ještě převážně jen tehdy, když vypukne nějaký skandál nebo když kráčí o momentální obmyslnou pikantérii. Nepočetní zástupci médií však na takováto zhrzená slova nijak nereagovali: co také měli říci? S výjimkou Mladé fronty Dnes a Práva se v jiných denících o literatuře skutečně buď nepíše, nebo se o ní referuje způsobem, který nestojí za řeč.

Ve zprávách zazněly i další závažné informace, potom však nastal čas pro spisovatelskou diskusi. V této souvislosti je třeba mít v patrnosti, kolik spisovatelů (a jacípak) se na valnou hromadu dostavilo, kteří spisovatelé jsou (či nejsou) členy Obce, a kteří přítom-

ní se do diskuse přihlásili. Aniž bychom chtěli znevažovat pohnutky jednotlivých mluvčích, přičemž výjimky vždy potvrzují pravidlo, diskuse byla bědná. Snad do určité míry ventilovala nálady ve společnosti, v nynějším kulturním vědomí, v podstatě však působila jako živelný blábol, který se nedal zastavit: zmínku si snad zaslouží pouze rázné vystoupení obránce pravosti tzv. Rukopisů: kompenzovalo totiž obecný nezájem o situaci současné literatury. Zato rozprava o vydání Hitlerova Mein Kampfu vyznívala jako pouhý nervní odvar všeho, co bylo na toto téma již řečeno v médiích, rovněž v tomto případě se však operovalo zakódovanou představou, zda by OS neměla, nemohla, nechtěla to či ono. Právě zde se nejvýrazněji projevilo, kolik je v sále přítomno lidí nikoli snad postarších věkem, leč postarších duchem. Průběh diskuse přiměl ba přímo donutil spisovatele, aby se odebrali do přilehlých komnat a v družné besedě zkonzumovali řízečky v celofánu plus sladkosti et cetera. V kuloárech se povídalo, a přitom se odevzdávaly hlasovací lístky.

Čili: volby. Snad jediným světlým bodem rozpravy byla slova na podporu tzv. časového limitu, jak dlouho může zvolený jedinec pobývati ve funkcích, čili v Radě OS nebo zejména v Radě Obce moravskoslezských spisovatelů. Konkrétně právě Rada OMS (vedená v poslední době Zenem Kaprálem, nejvyšším básníkem v Čechách) byla na valné hromadě obžalována z partičkaření a mnoha jiných kuloárových mafiánských metod: prý se hodnostáři až nápadně zabydleli ve funkcích a dělají všechno, aby v nich zůstali. Toto obvinění bylo promptně smeteno ze stolu jako zaujaté. Počítání hlasovacích lístků trvalo neúnosně dlouho, přece jen však nedošlo k obdobnému volebnímu kolapsu jako ve Spojených státech: než se spisovatelé rozutekli, pravděpodobně s pocitem enormního duchovního vyhládnutí, zvěděli ještě, koho si to zvolili: vpravdě jen toho, koho chtěli.

Skutečnost, o níž se veřejnost mohla poté dočíst v tisku, že do funkce předsedy Rady OS byl opět zvolen Antonín Jelínek, má charakter životodárné informace, zdaleka však nejsou tak bohulibá ostatní zjištění: že totiž ve volbách byli na hlavu poraženi zejména ti mladší, ti, kteří mohli činnost Rady OS tak či onak regenerovat, vnést do ní určitou změnu. Nejde přitom o konkrétní jména (věru nevadí, že je v Radě například plzeňský básník Josef Hrubý za regiony atp.), nicméně lze jen litovat, že sítem voleb neprošli kupříkladu Vladimír Křivánek, básník a pedagog, iniciátor kulturních aktivit, Miroslav Balaštík, šéfredaktor Hosta, anebo již zmíněný Jaroslav Vejvoda. Volby dopadly jak dopadly a jejich výsledky je třeba demokraticky respektovat, leč dopadly k neprospěchu Obce. S určitou nadsázkou se dá říci, že by se tak váženému člověku jako Antonínu Jelínkovi v podstatně omlazeném a obměněném složení Rady daleko lépe dýchalo.

Dalo se však čekat něco jiného? S výjimkou několika svěžejších tvářiček v sále naprosto převažovali spisovatelé a spisovatelky, kteří už pamatují opravdu hodně. Anebo se dá říci, že už si naopak na hodně věcí vzhledem ke svému duchovnímu stáří vůbec nepamatují. Mladí nebo mladší autoři představují v členstvu Obce příslovečné bílé vrány, a to se ještě valných hromad zvlášť nezúčastňují: pak se není co divit, že svými hlasy nemohou čelit takříkajíc zavedeným stařešinům. Zato je si možné klást otázku, do jaké míry je zvolená Rada reprezentativním orgánem českých literátů a do jaké míry je to seskupení připomínající v některých ohledech v dobrém smyslu ambiciózní baráčníky. Stačí si zhola namátkou připomenout některá spisovatelská jména, která v jistém smyslu ztělesňují českou literární současnost: je přirozené, že žádné z nich se neoctlo ani na kandidátce (možná svou nominaci odmítli, což je rovněž symptomatické, možná v Obci ani nefigurují, což také říká vše). Například: Ajvaz, Berková, Boučková, Brabcová, Hejda, Hodrová, Huptych, Jirous, Kahuda, Kasal, Kliment, Körner, Kratochvil, Matoušek, Mlejnek, Páral, Pelc, Placák, Rulf, Rut, Stankovič, Šabach, Šiktanc, Topinka, Topol, Trefulka, Třešňák, Viewegh, Vokolek, Wernisch, Zapletal, o kriticích či badatelích ani nemluvě. Každý má své gusto. nejde však o běžné líbí-nelíbí, nýbrž o to, koho teď Rada OS zastupuje!

Dva roky bude tudíž Obec spisovatelů nejspíše taková, jaká byla předtím: v mnoha směrech velice užitečná a velice potřebná, zaštiťující též leckteré blahodárné aktivity. Své postavení v kontextu českého literárního života však změní jen stěží: bude to zase ta stejná Obec spisovatelů, která každé dva roky svolá valné hromady svého stárnoucího členstva a každé dva roky zvolí do svého čela své stárnoucí radní. A v tomto případě věru neplatí: do dvou let a do dne!

Petr Vlček

Náramně dobrodružná a vzrušující věc

rozhovor se Šimonem Šafránkem

Šimon Šafránek (ročník 1977), prozaik a publicista. V říjnu letošního roku vydal vlastním nákladem debutní česko-anglickou knihu povídek **Ohnivá kola**, kterou lze objednat na adrese www.simonsafranek.com. Dosud publikoval pouze časopisecky: v Čechách v Psím víně, ve Velké Británii v časopise Optimism. Šimon Šafránek vede internetový server www.dokina.cz.

Kvůli vydání povídkové knihy Ohnivá kola jsi založil vlastní nakladatelství Vyrezly ven. Zkoušel jsi předtím kontaktovat nějaké zavedené knižní domy, nebo jsi na tuhle možnost rovnou rezignoval?

Můj jediný kontakt se „zavedenými lidmi“ se odehrál zhruba před dvěma lety, kdy jsme s kamarádem chtěli vydat překlady textů Blixy Bargelda. Zašli jsme tenkrát za Maťou a přinesli mu ukázky. Zacházeli s námi skvěle, jenže tím to skončilo a Maťa pak týdny a měsíce mlčel: neřekl ani ano, ani ne. Tak tohle mi na nakladateli zatraceně vadí! Z toho důvodu jsem Ohnivá kola do žádného knižního domu nenesl. A pak taky z důvodu, že vrazit do něčeho vlastní peníze mi přišlo ohromně dobrodružné: vložit peníze do něčeho hodně nejistého a snažit se sám cosi vybudovat. Poslední důvod pro založení vlastního nakladatelství byl ten, že nechci přijít o svá autorská práva a nechci se nechat vypoklonkovat s mizerným honorářem nebo s ničím, protože nejsem „zavedený autor“. Knížka mě sice stála spoustu času i peněz, ale celá věc mi přišla náramně vzrušující.

...pak týdny a měsíce mlčel: neřekl ani ano, ani ne. Tak tohle mi na nakladateli zatraceně vadí!

Tvoje kniha je bilingvní, mluvíš velmi dobře anglicky. Vznikaly všechny povídky v českém jazyce nebo některé i v angličtině?

Všechny věci z Ohnivých kol byly původně napsané česky. Ovšem mimo knihu píšu i anglicky. Texty se při převodech z jazyka do jazyka překvapivě propojují a doplňují. Česká věc se jmenuje třeba „Ukřižování“, v angličtině to je „Crucifiction“, jenže v tomhle názvu se najednou objeví i slovo „fiction“, které přináší druhý význam. Občas jsem kvůli podobným spojením zasahoval i do originální, tedy české verze. Laura Conway, která je v knize uvedena jako spolupřekladatelka, ode mne dostala v angličtině hrubý základ a pak jsme se hádali o každé slovo. Naštěstí má cit pro jazyk, sama také píše, takže snad pochopila i to moje psaní.

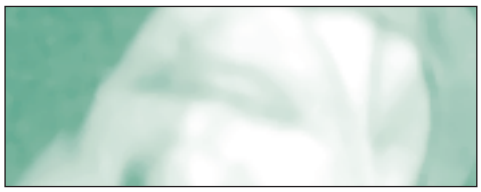

...třeba „Ukřižování“, v angličtině to je „Crucifiction“, jenže v tomhle názvu se najednou objeví i slovo „fiction“, které přináší druhý význam.

Jsou Ohnivá kola k dostání jenom v tvé internetové distribuci nebo uvažuješ i o klasických knihkupectvích?

Přes internetovou stránku se toho zatím moc neprodalo. I přesto, že o knize se mluvilo v televizi, rozhlase, na webu fungují bannery. S webem a elektronickým placením to je u nás stále pofidérní. Do klasické distribuce se kniha dostala před pár dny, bude tam sice trochu dražší, ale tahle cesta je nutná: člověk si knihu může prolistovat, osahat. Anglická část knížky se prodává zatím lépe.

Rád posloucháš Nicka Cavea, Blixu Bargelda, Toma Waitse a další autory, kteří velmi často vystupují s muzikou, ve které podstatnou roli hraje mluvené slovo. Chystáš i ty něco podobného v Čechách nebo v cizině?

Turné chystám, určitě. Teď se snažím najít lidi do kapely. Čtení samo o sobě mě moc nebaví, je to taková intelektuální hra: lidi sedí,

ty sedíš, tváříte se chytře. To je ovšem venkoncem na nic. Přijde mi, že až hudba dodá textu silný náboj. Takže chci spojit čtení s hudbou a vůbec víc se věnovat hudbě. Rád bych, aby turné po Evropě vyšlo už příští rok, ale je s tím tolik práce. Cizina je nutná, chci z téhle země odjet. Ne zdrhnout, proto jsem tu vydal knížku – čistě odjet.

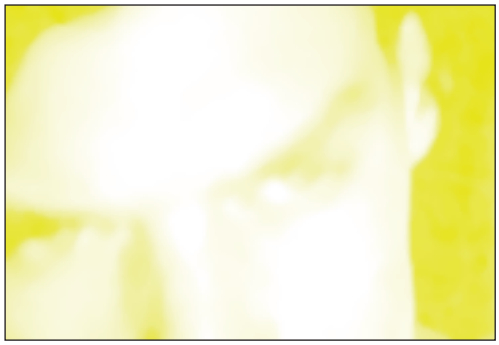

Nepřipadá mi, že by realita byla stereotypní. Jednou potkáš za den deset krásných holek, někdy zas ani jedinou, každý den slunce zapadá jinak. Tohle není stereotyp. Stereotypní může být vstávat denně do fabriky.

Hrdinové tvých povídek dostávají pěkně na frak, příliš nadějí jim nedáváš. Vidíš to takhle krutě i v reálném životě, je tvoje psaní únikem ze stereotypu?

Nepřipadá mi, že by realita byla stereotypní. Jednou potkáš za den deset krásných holek, někdy zas ani jedinou, každý den slunce zapadá jinak. Tohle není stereotyp. Stereotypní může být vstávat denně do fabriky. Neunikám z reality, maximálně unikám od sebe, od svých špatných stránek, které mám ovšem přivázané k nohám, takže jim stejně neuteču. Spíš za tím stojí touha, žádost, stesk po něčem. Ty postavy z Ohnivých kol jsou na tom myslim stejně. Pro mě byl při psaní velmi důležitý prvek hluboce černého humoru: jdu po Žižkově a vidím starou paní, otvírá dveře baráku. Blíží se k ní chlápek. Paní se dekuje. Chlápek to vidí, spěchá za ní a volá: Paní, nebojte se, já jsem z kriminálky. – O tohle mi šlo.

připravil
Viki Shock

Šimon Šafránek

Tři povídky

Stack O'Lee

Letní krajina. Zapadlá silnička. Dva hoši. Kámoš v klobouku a Stack O'Lee. Kámoš drží papírový pytel třešní. Oba si z něj berou. Bezstarostně přejdou scénu. Znovu a zas. Zas a znova.

Stack O'Lee se poškábe na týle. Náhle uhodí Kámoše. Kámoš neví o co jde. Brání se slabě. Stack O'Lee mu omlátí hlavu o asfalt. Sebere klobouk. Třešně nechá třešněmi. Jde dál.

Vyjde ze scény.

A vrací se druhou stranou.

Je podvečer. Stack O'Lee v jiné košili. Pistole za pasem. Stack O'Lee se nejistě obrátí ke sporému publiku tohoto baru. Vtáhne rýmu:

„Klóbrc."

Ujde dva kroky. Otočí se znovu:

„Nic víc."

Další krok. Stack O'Lee to nevydrží a bez varování vystřílí do publika celý zásobník.

„Říkám nic víc!"

Nikdo už ho ale neslyší.

„Říkám kurva nic víc!"

Nikdo už ho ale neslyší.

„Kurva fix nic víc!"

Nikdo už ho ale neslyší.

SVĚTLA PRYČ

Špatnej den

Ztemnělá Podkorvní místnost plná pornofotek. Okna polepená plakáty HLEDÁN PRO ZLOČIN. Některé přeškrtané.

Shora se dovnitř vbouralo demoliční kladivo a odneslo kus střechy.

Uprostřed místnosti splašeně pobíhá BŮH, jeho svatozář svítí vyčpělým neonem.

Bůh naříká:

„Kde mam ty křídla?"

Úpí a tápe po pokoji, bůh zakopává mezi svým staletým haraburdím. Heká mezi pobořenými trámy, šlápne na vrak svých křídel. Bortí se dopředu a dozadu, dozadu a vpřed a potácí se dál – úplně slepý. Demoliční kladivo se vrací.

„Kde sakra sou? Kde ty křídla sou?"

V průchodě

Vybírá si špínu zpoza nehtů. Po šestý. Leje. Není kam jít. Není. Může sice do kostela, může do metra, jezdit jak idiot dokud neotevřou krámy, ale co z toho? Nadine je pryč. Její schieleovský líce, její pronikavý oči. Její uslintaný koutky, její špičatý prsa, který nikdy naplno neviděla a na který už taky nikdy nepohlídne. Nadine. Stačilo málo a byla by pryč. Zasloužila by si to. Za to, jak odešla. Za to, jak rychle odešla.

Měla by se vbourat do nejbližší holky. Měla by se narvat práškama.

Leje a stojí v průchodě a čumí na ten déšť. Přes ulici sanitka zachraňuje bezdomovce. Vzpírá se, padá jim z nosítek. Nakládaj ho a odvážej. Policajt si se zájmem prohlídne lejtka některý Vídeňačky. A ona stojí v průchodě, myslí na Nadine, kterou už nikdy neuvidí, a říká si: „Bude to skvělej den."

Tři povídky *jsou vybrány z knihy* **Ohnivá kola / Fiery Wheels**, *kterou vydalo nakladatelství Vyrezly Ven, Praha 2000.*

Revoluce v Dlouhé

V Divadle v Dlouhé spustili revoluci. Hrabě Mirabeau říkával: „Není těžké revoluci rozjet, ale zastavit.“ V případě inscenace Hany Burešové, Štěpána Otčenáška a Jana Vedrala **Obrazy z francouzské revoluce** bylo však náročné a nákladné revoluci vůbec rozjet. Kostýmní návrhářka zpracovala na čtyři sta padesát kostýmů, v inscenaci se vystřídá dvacet pět herců ve stovce rolí v jedenadvaceti revolučních obrazech, z nichž některé měly původně i deset verzí.

Scénář hry vzniknul spojením odborné i populární literatury a původních nápadů autorů. Inscenátoři použili mimo jiné knihy Dějiny Francie, Případ Danton, Tajnosti popraviště (které sepsal vnuk nejslavnějšího kata všech dob Sansona) nebo Dantonovu smrt od Georga Büchnera. Režisérka Burešová tvrdí, že se snažili o zachování neutrality a co možná nejobjektivnějšího obrazu oné doby.

Nedokážu posoudit míru historické nestrannosti, síla inscenace tkví spíš v historickém nadhledu, přehánění a ve zlehčování některých revolucionářských kroků a vlasteneckého velkohubství. Přes výraznou humornou složku však na diváka emotivně působí i tragická tvář revoluce: počáteční idea vítězství lidu a lidskosti proměněná v potoky krve a teror. „Před tímto záhadným skupenstvím dobrodiní a utrpení vyvstává dějinné Proč? Protože. Tak odpoví ten, kdo neví nic, právě tak jako ten, kdo ví všechno,“ řekl k tomu Victor Hugo.

Revoluce v Dlouhé není podobná žádné z jejích filmových kolegyň, tvůrci zvolili vděčnou formu skládanky z jednotlivých fragmentů-obrazů. Do značné míry si tím zjednodušili „život“, ale výsledek je alespoň přehledný, nechybí nic podstatného, divák se orientuje a nenudí. Z obrazu do obrazu nás provází pierot Figaro (Jan Vondráček), který je ohlašovatelem čísel a titulů obrazů, opravář špatných gest: „Tu ručičku trošku níž, pane Danton“ i „kujón“ spásných myšlenek, jako v případě vhozeného míčku mezi „třetí stav“, který postává vyhoštěn z Versailles na ulici a neví kam by se před deštěm se svými proslovy vrtnul. Chvíli si s míčkem pokopávají a za chvíli už se přísahá v Míčovně.

Skládanka obrazů umožnila tvůrcům vyřádit se v multižánrové kreativitě. Některé obrazy, např. Svolání generálních stavů se nesou v patetickém tónu národních vlasteneckých scén, Vlastenecké delirium je „svlékací“ fraška – šlechticové ruší své feudální výhody a svá slova stvrzují odhazováním částí oděvů. Marie Antoinetta vyznává svoji nově objevenou lásku Ludvíku XVI. v žaláři přesně v duchu červenoknižních romancí. Nechybí módní přehlídka, muzikálové scény („Dlouhý“ ansámbl má kvalitní a výkonný instrumentálně-pěvecký potenciál) ani závažné (Robespierrovy) monology. Při troše dobré vůle si dvakrát můžete připadat jak v galerii před obrazy od Delacroixe (Svoboda vede francouzský lid) a Davida (Zavražděný Marat).

Zatímco divák se směje či chmuří tvář nad ortely smrti, herci se potí a převlékají. Z role do role, z kostýmu do kostýmu. Z jednoho make-upu do druhého jde např. Pavel Tesař, který je stejně přesvědčivý „smrtonosný“ doktor Guillotin a za deset minut již nadšený revolucionář Desmoulins, dále Miroslav Hanuš (Danton, švec, Mirabeau.), Peter Varga (de Sade, Bailly, mnich, Fouché) nebo Martin Veliký (Maillard, biskup, Vergniaud). Vedle skvělého (šťastného nepřevlékajícího se!) Figara Jana Vondráčka je ve své roli Robespierra nejpřesvědčivější Miroslav Táborský – nasál snad někde esenci neúplatného jakobína?!

Pro herečky není Francouzská revoluce bohužel příliš živnou půdou, většinou se

Revoluce v Dlouhé

Zatímco divák se směje či chmuří tvář nad ortely smrti, herci se potí a převlékají. Z role do role, z kostýmu do kostýmu. Z jednoho make-upu do druhého jde např. Pavel Tesař, který je stejně přesvědčivý „smrtonosný“ doktor Guillotin a za deset minut již nadšený revolucionář Desmoulins, dále Miroslav Hanuš (Danton, švec, Mirabeau.), Peter Varga (de Sade, Bailly, mnich, Fouché) nebo Martin Veliký (Maillard, biskup, Vergniaud).

musí spokojit s davovými scénami, věnován jim je šestý obraz o tažení žen do Versailles. Výjimku dovoluje postava neoblíbené, ale krásné a snad i statečné „Rakušanky“ Marie Antoinetty, kterou hraje Ilona Svobodová. Ta se však zjevně vyřádí teprve v roli alkoholičky Simonové, která s manželem svérázně převychovává ex-prince Kapeta.

Nacpat do tří hodin na divadelních prknech jeden zvrat za druhým, které se dály od 24. ledna 1789 (Svolání generálních stavů) do 28. července 1794 (poprava Robespierra) se může jevit jako sebevražedný megalomanský nápad. Nakonec však vznikla originální dramatická mozaika, jejíž lehčí pojetí však nezanedbalo žádný důležitý historický moment. Divadlo dovoluje pohrát si také s detaily, které by jinak zůstaly utopené v hloubkách literatury.

Z inscenace je dobře patrný známý fakt, že Divadlo v Dlouhé se specializuje mj. na dětská představení. Mám dojem, že tahle Revoluce by klidně mohla sloužit jako zpestření učebnicového výkladu i pro nedospělé diváky. Historik hnidopich jistě závady najde (nezapomeňme však na „instituci“ umělecké licence), divák si kromě příjemného osvěžení svých zapadlých historických vědomostí odnese z Dlouhé ještě užitečnou příručku – program s chronologickým a jmenným rejstříkem.

Lenka Nejezchlebová

Literární cena Friedricha Nietzscheho

Tak pozor!

Česká společnost pro duševní zdraví (ČSDZ) vyhlašuje u příležitosti stého výročí úmrtí významného evropského filozofa první ročník korespondenční soutěže **Literární cena Friedricha Nietzscheho**.

Soutěží se v kategoriích poezie (verš volný i vázaný) a próza (povídka, úvaha, filozofické zamyšlení, vzpomínka, zážitek, představa, ale i aforismus).

Věk účastníků ani rozsah není omezen. Motto prvního ročníku zní: „Evropa touží být jednotná“.

Své práce zasílejte ve třech anonymních kopiích na adresu:
ČSDZ, Jiří Ledvinka,
Zvonařova 6, 130 00 Praha 3.

K pracím přiložte ofrankovanou obálku se zpáteční adresou (pro rozesílání výsledku) a volný list papíru se jménem, adresou, rodným číslem, číslem bot a kategorií, do níž své příspěvky přihlašujete. Obálku označte v levém horním rohu šifrou „LCFN“ a libovolným číslem od 1 do 10 000.

Rukopisy nevracíme a nelektorujeme. Uzávěrka 30. prosince 2000, výsledky by měly být rozeslány do 30. ledna 2001. Slavnostní vyhlášení laureátů ceny proběhne následně v prostorách ČSDZ. (Termín bude upřesněn a oznámen dopisem zaslaným společně s výsledky.)

Bazarové okénko Jakuba Šofara

Že to i tihle chlapci dovedou rozpálit, na to vemte jed – prvky reggae, hispánských dechovek, flamenca, kelťárny, popíku – to všechno tam je. A koncert má vždycky trochu jinou atmosféru než studiovka (když uteče nějaký tón, tak se nic neděje, navíc obecenstvo

Jestli chcete sehnat pirátské nahrávky svých idolů (Dylan, Young, Jethro Tull apod.), tak navštivte Itálii, ještě lépe San Marino. V krámcích v obchodních uličkách tohoto turistického „území“ se dají najít zajímavé koncerty většinou italské provenience (pokud vám zas o kvalitu tak moc nejde – a sběratelům o kvalitu nejde). Cena vychází v přepočtu do 200 korun maximálně. Občas se italské produkty objeví i v našich bazarech:

Velvet Underground – Live In Dallas 1969. Koncert z doby, kdy ze slavných jmen tu působí už jen Lou Reed (a o VU se říká, že jsou jen Reedovou doprovodnou kapelou), i když tu ještě hrají Sterling Morrison a na bicí Maureen Tuckerová. V oficiální diskografii VU je několik koncertů: nejznámější je Live at Max's Kansas City, 1967, natočený mono na kazetovém magnetofonu – ale ono to vůbec nevadí. Na tomhle CD, i ten je z magneťáku, je 11 skladeb (51:34). Ze známých pecek – I'm Waiting For The Man, I'll Be Your Mirror a samozřejmě i Heroin, Tuckerová se zde zkouší i zpívat – Afterhous a I'm Sticking With You. Za 170 korun to jde.

Black Uganda Choir – jestli si někdo myslí, že jde o nějaký africký vokální soubor založený metodistickým kazatelem v Ugandě, tak po přečtení dalšího pokračování názvu (ten zní: **umělecký vedoucí Tomáš Drtílek**) pochopí, že se krutě uťal. Partička „šílenců“ žijících severně nad Brnem zpívá sborové písně a pokračuje tak v činnosti Pánkovců, Linha Singers nebo Moravských učitelů. Formálně to tak je, nicméně obsah – ten se spíše podobá svým způsobem třeba Vltavě. Vizte text: „Mám ráda louku, ta přijde vhod / když se želvičkám chce na záchod / je to na draka, když se jich sto pokaká / a kap a kap a kap a kap a kap.“ Klasickou píseň V širém poli studánečka od F. Mikuleckého přetaví BUCH ve swingovku, za kterou by se nestyděly ani jedničky v tomhle oboru – ansámbl Ypsilonky. Jedenadvacet kousků, známých i méně známých, v celkovém čase 41:04, vydaných vlastními silami a s podporou firmy Computer Press. Vlastní internetová stránka: uganda.cpress.cz – tam zjistíte, že BUCH vydávají i časopis a že hlavní těleso má ještě několik podtěles. Tohle je projev občanské společnosti, ať se to profesoru Klausovi líbí, či ne. Tyto aktivity vytvářejí křehounké vazby, nutné pro fungování „lidí“, daleko více než nabubřelé sjezdy a mlčení nad haldami chlebíčků. Prostě: „V kraji, kam nikdo nepřichází / pustý hrad grófa Esterházy / plete se zvěři do cesty / jednou za sto let na hrad míří / ve fracích s motýlky netopýři / mají ples (podle pověsti)“

tu zastupuje další nástroje). Na jejich zábavu bych šel hned a na takové skladby, jak jsou El emigrante nebo Hacha de guerra, bych se točil v kole jako vlček.

Následující kousek není z bazaru, ale z výprodeje bývalého Popronu v Jungmannově ulici. Chlapíci vytáhli ze zášeří skladů občas i zajímavější kousky, a proto jsem se odvázal a zaplatil jim nekřesťanských 349 korun za živou nahrávku španělské skupiny **Celtas Cortos – Nos vemos en los bares**, z 6.–7. února 1997 (Valladolid). Že to i tihle chlapci dovedou rozpálit, na to vemte jed – prvky reggae, hispánských dechovek, flamenca, kelťárny, popíku – to všechno tam je. A koncert má vždycky trochu jinou atmosféru než studiovka (když uteče nějaký tón, tak se nic neděje, navíc obecenstvo tu zastupuje další nástroje). Na jejich zábavu bych šel hned a na takové skladby, jak jsou El emigrante nebo Hacha de guerra, bych se točil v kole jako vlček. Šest chlapíků hraje na klasické nástroje, na saxofony, harmoniku, dudy. A kdybyste si je chtěli pozvat na narozeniny, tak kontakt na manažera je: Eduardo Pérez, tel. 34 83 210854, Španělsko. Vy ale stejně nezavoláte.

A nakonec lahůdka jménem **Octandre**. **Ensemble Aventure** (sedm dechových nástrojů, kontrabas, klavír, bicí – percussion), v roce 1986 založený německý soubor, který se specializuje na hudbu 20. století (např. na Gideona Kleina, Pavla Haase, Hanse Krásu, Erwina Schulhoffa; že vám ta jména něco říkají? To je absurdita dějin, přečtěte si o tom třeba Hudbu terezínského ghetta od L. Vrkočové). Na tomhle CD, na jakémsi výběru „německo-latinskoamerického přátelství“, hrají skladby pro sedm dechových nástrojů od soudobých skladatelů: **Edgar Varèse** (1883–1965) – **Octandre**; **Diego Luzuriaga** (1955, Ekvádor) – **Grave Boosa**; **Thomas Bruttger** (1954, SRN) – **Monolith**; **Coriún Aharonián** (1940, Uruguay) – **Gente**; **Mariano Etkin** (1943, Argentina) – **Abgesang Mambo**; **Graciela Paraskevaídis** (1940, Argentina) – **Sendas**; **Rolf Riehm** (1937, SRN) – **Sarca – il fiume Sarca**. Stopáž 72:36. Octander je termín, který použil Carl von Linné ve své soustavě, octandrios je z řecké literatury a znamená: s osmi muži nebo z osmi mužů. Varèse napsal skladbu v roce 1924 (v obsazení: flétna, hoboj, klarinet, fagot, roh, trubka, trombon a kontrabas).

Není to nějaké vyšinutí mysli? Připojit ke třem výše popsaným CD zrovna tohle znamená jen tolik, že hledači musí zkoušet a experimentovat. Několik nitek příze „lehké“ hudby je navždy zamotáno do několika nitek „vážné“ hudby, pár „bigbítových“ výsadkářů tradičně pracuje v týlu vážné hudby (i naopak). Abychom mohli popisovat, musíme slyšet. Protože všechno spolu souvisí!

Jakub Šofar

Žil pouze pro surrealismus

Jindřich Heisler, „Ze stejného těsta“, 1944, fotografika

Slova André Bretona, že Heisler žil jen pro surrealismus, mají však platnost nejenom pro pražské, ale zejména pro pařížské údobí autorova života: na rozdíl od „sartrovské“ inteligence totiž i nadále vzýval Bretonovu osobnost a stal se věrným

Jako zcela mimořádný ediční čin můžeme hodnotit nynější vydání úplného básnického a výtvarného díla pozapomenutého **Jindřicha Heislera** (1914–1953), rodáka z Chrástu u Chrudimi: nakladatelství Torst navázalo na připravované vydání Heislerových textů v Odeonu, které již v šedesátých letech edičně uchystal František Šmejkal. Právě jeho koncepce svazku je teď v Torstu plně respektována a zachován zůstal též editorem navržený název, totiž **Z kasemat spánku**, zvolený podle názvu autorovy sbírky z roku 1940 (Lexikon české literatury 2 uvádí chybně letopočet 1941).

Leč přes rozptýlené badatelské upomínky zůstává smutnou pravdou, že dokonce ještě necelé půl století, které uplynulo od umělcovy smrti, zůstává Jindřich Heisler v kontextu naší knižní a výtvarné kultury v očích širší veřejnosti fakticky neznámou personou (v Dějinách české literatury 4 v interpretační části nefiguruje vůbec a je mu věnována jen kratičká biobibliografická poznámka v příloze svazku, navíc s nepříjemnou věcnou chybou: místo pražského vydání je tu uvedeno nesprávně pařížské), zatímco odborné kruhy měly jen minimum příležitostí seznámit se důkladněji s jeho surrealistickou tvorbou. Do určité míry v tomto stavu věcí znamenalo základní průlom vydání knižního souboru autorova díla (i když v Čechách de facto nedostupný), jejž v exilu pořídila Věra Linhartová pod názvem Aniž by nastal viditelný pohyb a který Josef Škvorecký vydal v Torontu v roce 1977. Takže opět došlo k paradoxu, který se ovšem v našem regionu stává málem normou: vždyť vůbec první knižní vydání Heislerova básnického a výtvarného odkazu v českých zemích se zároveň stalo i vydáním akademickým, fundamentálním, které nasměrovává autorovu osobnost na piedestal české moderní tvorby slovesné a činí z něho (tj. až v okamžiku současného průkopnického vydání)

vrcholného tvůrce tuzemského literárního surrealismu.

Samozřejmě: v letech 1948–1989 nebylo na vydání Heislerových textů v Čechách vskutku pomyšlení, nepřipadalo to v úvahu bohužel ani v Odeonu na konci osmdesátých let: tehdejší jednání nepřekročila rovinu mlhavých příslibů a skrytých ujištění ze strany redakce, že snad až někdy – jestliže se poměry zlepší. Ty se záhy zlepšily, jenomže Odeon zanikl (a dnes už žádné nahodilé nakladatelské inovace tuto legendární erudovanou instituci stejně nevzkřísí), a tak není divu, že také na heislerovskou edici jsme museli čekat deset nebo dokonce plných jedenáct let. Přitom dávný Šmejkalův ediční výkon byl z hlediska nakladatelství celou dobu jistěže k dispozici a exilové torontské vydání jakbysmet. O to víc si tedy zaslouží chválu a uznání Torst, že vydal knihu, která měla být vydána dozajista už drahnou dobu. Nicméně je konečně tady, česká literatura má o jednoho menšího klasika víc a nepřející nebo nepoučené učebnice mohou být poopraveny.

Nerozsáhlá, ale významná tvorba Jindřicha Heislera totiž v české slovesnosti představuje významný mezičlánek, spojující literární dílo surrealistů tzv. starších a takřečených mladších, tvoří tedy básnický můstek například mezi Vítězslavem Nezvalem a Zbyňkem Havlíčkem. Heisler se připojil ke Skupině surrealistů v ČSR teprve na jaře 1938, víceméně v předvečer jejího dlouhodobého politického rozštěpení, a octl se potom jakoby v „ofsajdu“, mimo Nezvalovo vytyčení surrealistického autorského seskupení. Jeho protektorátní tvorba navíc od počátku kolovala pouze v kruhu nejbližších přátel (k nimž kromě Toyen patřil zejména Karel Teige) a nemohla být takřka vůbec obecně známa. Heisler se tenkrát jako „položid“ nemohl zúčastňovat dobového pražského kulturního a literárního života ani anonymně, nemohl se

Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1942, fotografika

vyznavačem surrealismu též v jeho poválečné fázi, kdy se tento nekompromisní směr již zjevně vzdával své vnějškové revolučnosti společenské a zaměřoval se – pokaždé jakoby „na jehlách těchto dní“, jak se také nazývá jedna Heislerova sbírka z válečných roků – především na onu nepostižitelně magickou krásu surreálného i surreálnem inspirovaného světa.

Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1943, kolorovaná fotografie, koláž

pravidelně stýkat s přáteli: po celá čtyři léta se totiž v Praze skrýval, jednak v bytě Toyen, jednak ve vršovickém bytě své mladší sestry, žijící v tzv. smíšeném manželství (neboli s „árijcem“), což ji zachraňovalo před transportem. Básníkovy tehdejší texty skutečně znali jen nemnozí, a proto není divu, že se to nepřímo projevilo ještě po několika desetiletích, a to i ve zmíněném svazku akademického Lexikonu české literatury. V hesle Heisler najdeme v bibliografickém oddílu nesprávný název jeho první básnické sbírky: vypadlo zde z něho slovo „klidně“, tudíž legitimní čili úplný název Heislerovy prvotiny z roku 1939 zní Jen poštolky chčí klidně na desatero.

Podle dobových svědectví začal Heisler psát poezii relativně pozdě, teprve ve svých třiadvaceti, o to kategoričtější však byl v onom čase, tj. v samém závěru třicátých let, jeho definitivní příklon k surrealistickému krédu života v tvorbě. Zanedlouho se již octl přímo v „epicentru“ surrealistických kruhů a jeho vřelé přátelství s Toyen, se kterou zjara 1947 odjel do Paříže a spolu tam potom zůstali v exilu, vytrvalo až do předčasného Heislerova skonu. Zároveň ovšem básník svou tvorbou ztělesňoval estetickou reakci na první období surrealistické literatury v Čechách: jde mu mnohem víc o rozvíjení surralistické estetiky v ortodoxním smyslu, sbližujícím různá umělecká východiska, zejména literární a výtvarné umění. Čím dál víc se těžiště jeho zájmu proto přenáší na

Jindřich Heisler, „Objekt“, 1943

Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1943, fotografie, koláž

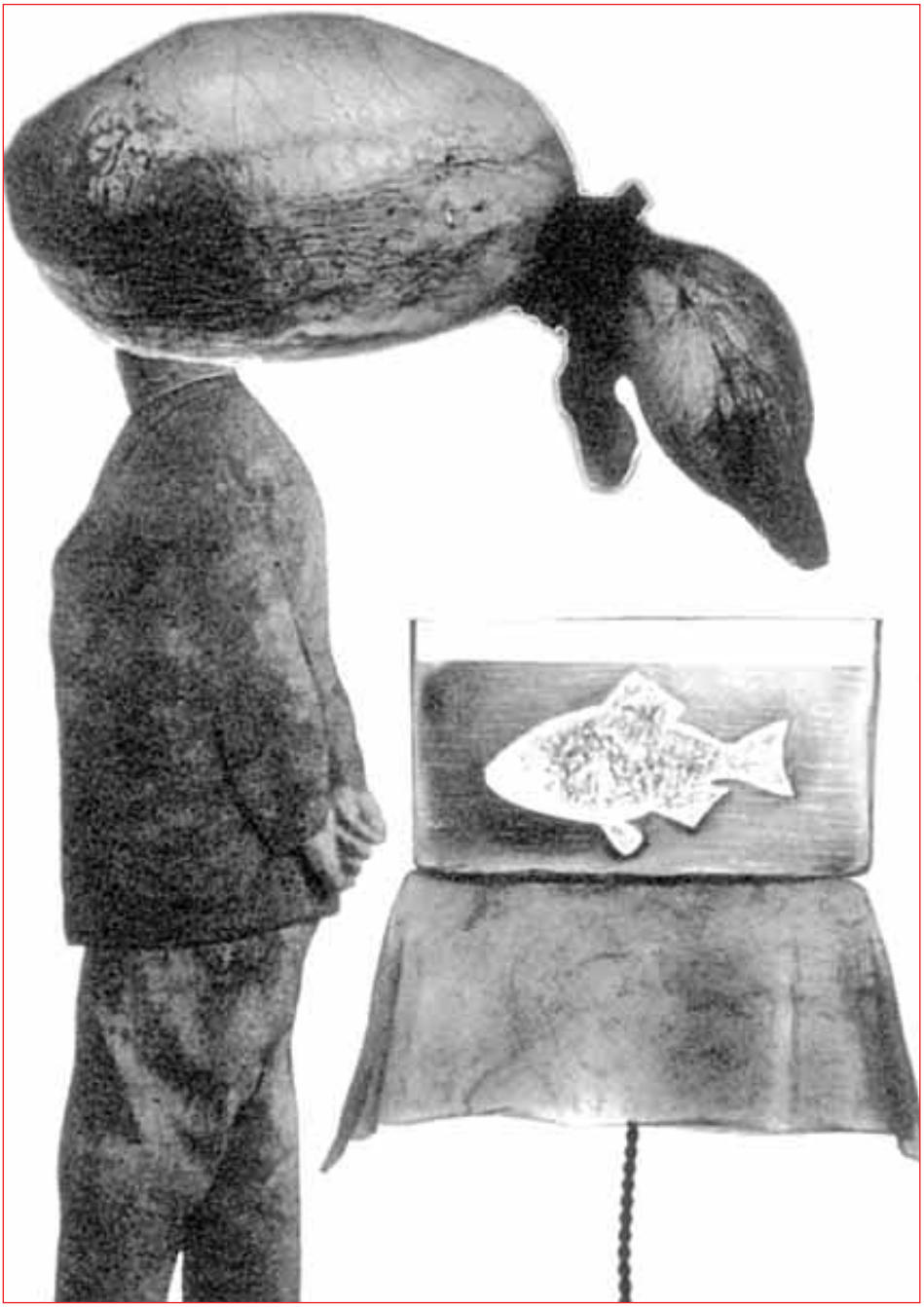

Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1943, fotografie, koláž

Jindřich Heisler, „Mucholapka“, 1943

pojetí textu jako doprovodu k výtvarným artefaktům, až se onen slovesný komentář postupně stává i významově sekundárním.

Zejména zpočátku však Heisler cílevědomě uplatňoval ve vlastní básnické tvorbě metodu psaní za takřečeného bdělého spánku, která tvůrci umožňovala přímé i náznakové rozkrývání nejrozmanitějších imaginativních řetězců, jakoby vytryskávajících bezprostředně z „podvědomí“, z nekonečných zasutých spojnic nebo spojitostí slovních významů. Taková orientace pochopitelně v jeho poezii přispívala i k prohloubení iracionality a svébytné magičnosti konkrétního literárního projevu. Zvláště když byla znásobována důrazem na fiktivní autenticitu detailů, skutečných věcí a vizí, prolínáním takřečené reality nejreálnější s její imaginární nadreálností, s důrazem na nevyslovitelné zázračno oné mytizované surreality. Přibližně od roku 1943 se ale Heisler čím dál víc přichyluje ke koncepci poetična v prvé řadě coby výtvarného objektu: autorovy tzv. básně-objekty demonstrují taktéž jeho smysl pro básnivost, souběžně však již manifestují zjevný triumf výtvarného princi-

Jindřich Heisler, „Bez názvu“, 1943

Jindřich Heisler, „Objekt“, různé materiály, překližka, 1951

pu v umělcově díle. Ostatně právě díky skvostně vypravenému svazku Z kasemat spánku se o tom nyní můžeme nejednou přesvědčit.

Slova André Bretona, že Heisler žil jen pro surrealismus, mají však platnost nejenom pro pražské, ale zejména pro pařížské údobí autorova života: na rozdíl od „sartrovské“ inteligence totiž i nadále vzýval Bretonovu osobnost a stal se věrným vyznavačem surrealismu též v jeho poválečné fázi, kdy se tento nekompromisní směr již zjevně vzdával své vnějškové revolučnosti společenské a zaměřoval se – pokaždé jakoby „na jehlách těchto dní“, jak se také nazývá jedna Heislerova sbírka z válečných roků – především na onu nepostižitelně magickou krásu surreálného i surreálnem inspirovaného světa. Tedy onoho světa, které již ve své předchozí vývojové fázi tolik učarovalo kupříkladu autorovu vrstevníku Bohumilu Hrabalovi. Je opravdu škoda, že se právě tenhle velký obdivovatel surrealistického umění již dnešního obdivuhodného knižního vydání díla Jindřicha Heislera v Torstu nedočkal.

Vladimír Novotný

Dají se noviny obrátit vzhůru nohama?

Čtěte

LITERÁRNÍ NOVINY

...nevšední pohled na společnost a kulturu...

Krátké články na lesklém papíře vás u nás nepohorší!

LITERÁRNÍ NOVINY, tel. 02/24 87 24 80; e-mail: liternov@comp.cz

Pošleme zdarma číslo na ukázku!

Stále živý jako nikdo z nás?

Kdysi po vydání Českého románu následovaly rozporuplné reakce nejen literární veřejnosti: autorce bylo vytýkáno přílišné zdůrazňování sebe sama, volná práce s citacemi atp. Od první edice v roce 1946 k nejpozdějším článkům recenzované knihy uplynulo dlouhých dvaadvacet let, což je snad dostatečná doba pro kritický odstup.

Nakladatelství Hynek již před drahným časem vydalo soubor vzpomínek **Olgy Scheinpflugové** na jejího manžela, prvorepublikového spisovatele a novináře Karla Čapka (1890–1938). Kniha s názvem **Živý jako nikdo z nás** (Hynek 1997) shromažďuje převážně články uveřejnované od roku Čapkova úmrtí až po poslední rok života autorky (1968), či materiály dochované v pozůstalosti. Publikaci doplňují ukázky z poezie vztahující se k autorčinu životu po odchodu nejbližších, zejména po smrti muže.

Nabízí se otázka: Co může taková kniha přinést nového? Obsahuje básnickou sbírku Stesk, v letech 1939–40 vydanou celkem čtyřikrát; obsáhlé svědectví o životě po boku Karla Čapka bylo již podáno v Českém románě; Čapka se Olga Scheinpflugová dotýká i ve svých memoárech (Byla jsem na světě, 1988). Proč tedy ještě tento výbor? Autor doslovu František Černý v něm vidí „především vzkaz do příštího století. Vzkaz o životě a díle umělce z jedné malé evropské země v dramatickém 20. století, o kterém již v polovině třicátých let napsal, že je to doba vědy, techniky a práce, pokroku – a hlavně vraždění.“ Ačkoli to František Černý jistě míní dobře, nemohu si odpustit několik poznámek. Pokud by něco mělo býti považováno za vzkaz světu jedenadvacátého století, je to především Čapkovo dílo samotné, nikoli život vykreslený někým jiným, byt sebebližším. Vzpomínky blízké osoby nám pomáhají dotvářet mozaiku o člověku, mozaiku, kterou nikdy celou nevyskládáme a která je navíc nutně ošidná, protože její barevnost a struktura nejsou nahodilé, naopak kýmsi volené a zvažované ve prospěch výsledného efektu. Efektu ve jménu čeho? Na to je třeba se co nejpozorněji tázat.

O tom, co je na životě nejen Čapkově skutečně podstatné – drama člověka, jedince – se můžeme dozvědět jen nepatrně, což ve svém důsledku znamená nic, neboť cesta, vnitřní proces, nám uniká. Nabízejí se různé kulisy, svědectví, stíny, které můžeme donekonečna vršit a variovat, a dokonce tím ve čtenáři něco skutečného rozechvívat. Ano, ale jen v rámci divadla, s propastí jeviště a hlediště, v omezeném čase a za předpokladu hry. Hry o Karlu Čapkovi nebo na Karla Čapka, chcete-li.

Snad byla popudem k vydání knihy snaha o opětovnou popularizaci fenoménu Čapek, dílem jistě také touha „mít ve stáji silnějšího koně“ – nové, resp. dosud nevydané vzpomínky Scheinpflugové na Čapka, které dobrému nakladatelství štít nezašpiní, ale prodávat se budou jistě lépe než většina ostatních titulů, které u Hynka vycházejí. Obchodní tah? Jistě, ale buďme rádi, třeba zrovna tahle kniha umožnila Hynkovi nezahynout.

Ale to snad není jediným přínosem knihy, která je vcelku milým připomenutím Čapkova ducha a doby. Avšak pokud někdo doufá, že mu kniha přinese něco nového, jeho předpoklad se pravděpodobně nenaplní.

Kdysi po vydání Českého románu následovaly rozporuplné reakce nejen literární veřejnosti: autorce bylo vytýkáno přílišné zdůrazňování sebe sama, volná

Byla by tedy pochopitelná snaha obohatit o něj i čtenáře. Pokud by se Olga Scheipflugová vůči Karlu Čapkovi, a zejména vůči sobě samé, s přibývajícími roky nějak názorově vyvíjela, jistě by to stálo za vydavatelský počin. Taková reflexe zde však, podle mého názoru, schází. Jen s obtížemi (pokud vůbec) lze odlišit články, mezi kterými je časový rozdíl patnácti dvaceti let.

práce s citacemi atp. Od první edice v roce 1946 k nejpozdějším článkům recenzované knihy uplynulo dlouhých dvaadvacet let, což je snad dostatečná doba pro kritický odstup. Byla by tedy pochopitelná snaha obohatit o něj i čtenáře. Pokud by se Olga Scheipflugová vůči Karlu Čapkovi, a zejména vůči sobě samé, s přibývajícími roky nějak názorově vyvíjela, jistě by to stálo za vydavatelský počin.

Taková reflexe zde však, podle mého názoru, schází. Jen s obtížemi (pokud vůbec) lze odlišit články, mezi kterými je časový rozdíl patnácti dvaceti let. Záměr editora byl pravděpodobně jiný, než sledovat myšlenkové posuny. Tomu nasvědčuje i skutečnost, že stati nejsou řazeny chronologicky. Každá stať je pouze uvedena nadpisem, týkajícím se většinou nějakého tématu v životě spisovatele (např. „O koníčcích K. Č.“, „K. Č. a Mnichov“ ap.), které je pak – neodpustím si – tentokrát spíše v horším slova smyslu, vykreslováno typicky ženským rukopisem. V tomto ohledu musím opět nesouhlasit s Františkem Černým, který na straně 257 (i v tiráži) upozorňuje na „zvláště pozoruhodný záznam mnoha Čapkových výroků, které nejsou snad jen vypůjčeny z korespondence nebo jeho publicistiky. Svědek menší intelektuální úrovně by nebyl schopen takto zásadní obraz podat, spíše by si všímal různých konkrétních okamžiků, příhod, příběhů, které mu utkvěly.“

Nepřísluší mi zde usuzovat o intelektuální úrovni Olgy Scheinpflugové, avšak neubráním se dojmu, že právě skutečnostmi zde uváděnými se Čapkova choť ve svých statích zabývá nejvíce – to však její intelekt menším nedělá. Autor doslovu jej podmiňuje, staví proti sobě skutečnosti navzájem si neodporující. Scheinpflugová často dokresluje čtenářovy představy o spisovateli pomocí různých příhod, vzpomínek na společné okamžiky, vše je oživováno snad až příliš častými detaily ohledně Čapkova zevnějšku, oblékání ap. Možná by tak činit neměla. Ale byla přece jeho manželkou, nikoli literárním teoretikem. Tam, kde líčí společné zážitky a každodenní život, plyne text živě a přirozeně. Nesoulad naopak nastává při pokusech o výklad Čapkových děl a zejména jeho úvah a myšlenek. Vždyť její úhel pohledu je zajímavým právě proto, že je pohledem ženy, která s Čapkem prožila dlouhá léta, ať jako přítelkyně, důvěrnice, manželka či vdova. Citace Karla Čapka knihu nesporně velmi obohacují, avšak vzhledem ke zvyku autorky výroky nejrůzněji (opravdu jen stylisticky?) upravovat (viz Český román), nelze jim přikládat absolutní hodnotu.

Neočekávejme tedy od statí dobré herečky s literárními ambicemi a manželky jednoho z nejznámějších českých spisovatelů a žurnalistů příliš mnoho. Neodhalí nám názorové posuny ani nové závažné skutečnosti ze života obou protagonistů. Přesto však k zahození není. Je totiž poučná i proto, že ačkoli na první dojem o Čapkovi, je mezi řádky především o Scheinpflugové: o ženském světě, o ženské velikosti i malosti na pozadí (ne)jistých dějin, (ne)jisté odvahy a jisté naděje.

Petra Stypová

Klipy *aneb* proč má BLIKAT jenom básník

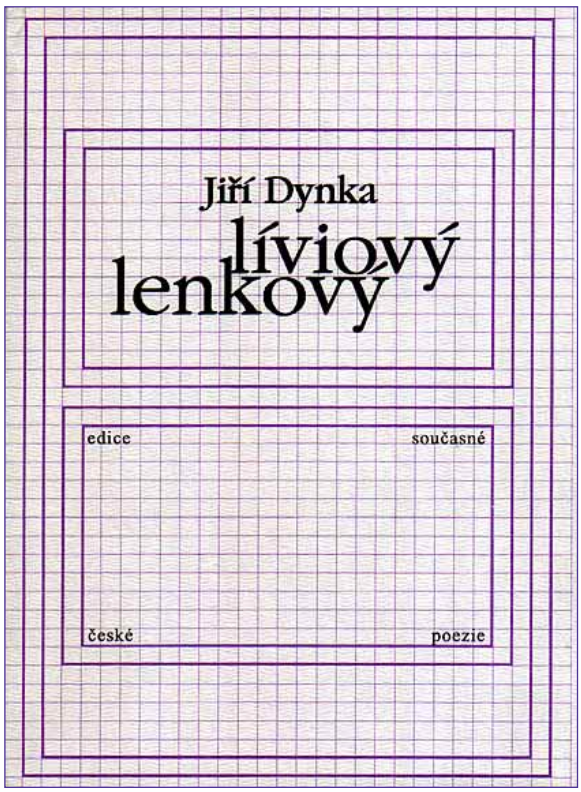

Má taťka *Šmoula* malý penis?
Závidí ho proto Nicol *Lenertové*??
STRKÁ si Milan Knížák štrůdl DO UŠÍ???
– To jsou *otázky*, které hýbou kulturní veřejností.

To jsou také *otázky*, na které v následující RECENZI odpověď nenajdete. No a co. Najdete v ní ZASE ODPOVĚDI na otázky, které celkem nikým *nehýbou*. Tak třeba: Je Jiří DYNKA líviový lenkový? Kdo TAKOVÉMU (líviovému lenkovému) člověku *vydává poezii*? PROČ TAKOVÁ poezie BLIKÁ? Může *text* blikat? BLIKÁ tato recenze? Kdo *tuto recenzi vydá* jako POEZII?...

Jaký má toto blikání *význam*? V této recenzi zjevně *nijak* zvláštní. V Dynkových textech zásadní. Slova zvýrazněná zcela zjevně NEJSOU zvýrazněná jen *proto, aby* byla zvýrazněná (báječná věta!). OBRAZ SVĚTA v Dynkových básních je TOTIŽ DŮRAZNĚ KLIPOVÝ. Klip (rychlá následnost pestrých obrazů) *jako přístup není* v poezii nic nového. DYNKOVY TEXTY jsou však (abych tak řekl) *televizně* klipové. Blikání písma je přitom *jen jedním z postupů*, jimiž toho Dynka dosahuje. KROMĚ TOHO jsou jeho texty programově neemotivní, neromantické, bezcitové, pozorovací. *Pozorují* svět (včetně básníka – himself – samotného) jakoby skrze OTVOR VYSTŘIŽENÝ v novinách.

Tedy. *Jiří* Dynka líviový lenkový je i NENÍ. Líviový lenkový se jmenuje jeho nová a *třetí sbírka* básní, nebo spíš textů, nebo spíš básní, těžko říct. Textů určitě, básní možná. LÍVIOVÝ LENKOVÝ vydalo Klokočí ve spolupráci s *Knihovnou Jana Drdy v Příbrami v už dlouho sympatické* Edici současné české poezie.

Dynkovy texty skutečně BLIKAJÍ. Blikají způsobem, jakým bliká i *tato recenze*. Slova ve VERZÁLKÁCH, MAJUSKULÍCH ČI VELKÝCH PÍSMENECH se střídají se slovy v minuskách, minuskulích či malých písmenech a *slova psaná kurzívou* se střídají se slovy psanými „nekurzívou“. Ptejme se tedy: Jaký má toto blikání *význam*?

V této recenzi zjevně *nijak* zvláštní. V Dynkových textech zásadní. Slova zvýrazněná zcela zjevně NEJSOU zvýrazněná jen *proto, aby* byla zvýrazněná (báječná věta!). OBRAZ SVĚTA v Dynkových básních je TOTIŽ DŮRAZNĚ KLIPOVÝ. Klip (rychlá následnost pestrých obrazů) *jako přístup není* v poezii nic nového. DYNKOVY TEXTY jsou však (abych tak řekl) *televizně* klipové. Blikání písma je přitom *jen jedním z postupů*, jimiž toho Dynka dosahuje. KROMĚ TOHO jsou jeho texty programově neemotivní, neromantické, bezcitové, pozorovací. *Pozorují* svět (včetně básníka – himself – samotného) jakoby skrze OTVOR VYSTŘIŽENÝ v novinách.

Motivy klipů *nám můžou* připadat libovolné. Ve sbírce se propadáme od obrazů „OBYČEJNÝCH“ (RŮŽE) k obrazům hnusným (hleny, soply), které s *možnou, nikoliv* však nutnou zlomyslností budí odpor, dále k obrazům EROTICKÝM (dívčí hýždě) a eroticky poněkud zvláštním (anžto jsem *prudérní pokrytec, raději nepopisuji). Několik básní můžeme s klidem* pojmenovat (slovy kteréhosi chytrého kritika) JAKO TEXTY pro autora masturbační.

Přesto (*nebo proto*, ale to snad přeci jen ne) STOJÍ za to novou Dynkovu knihu číst. Dynka JE BÁSNÍKEM (ano, nakonec ano). Básníkem zcela a úplně a totálně a naprosto a bezpochyby a kompletně originálním, *a kde je originalita*, bývá občas i kvalita. Nad Dynkovými OBRAZY (textovými obrazy, samozřejmě) je třeba se *zamyslet, stejně* jako nad dobrým klipem. Vytanou pak NEČEKANÉ SOUVISLOSTI (anebo dojde k zajímavému *nedorozumění*).

Jiří Dynka ZKOUŠÍ PRONIKNOUT k novému pojetí textu. *Občas je přitom* trefný, ba vtipný (a přitom se o to upoceně nesnaží), a OBČAS JE SPÍŠ k smíchu. PŘESTO SI ZASLOUŽÍ uznání a (co *víc*!) vaši pozornost.

A nakonec jen *námět pro případného* čtenáře – nakladatele. Počet slov v Dynkově knize a *v této recenzi* je, tuším, přibližně srovnatelný. Nechci se vnucovat, ale NEBYLO BY OD VĚCI rozstříhat můj text po jeden a půl řádku a vydat ho jako SBÍRKU JEN DOCELA NEPATRNĚ EPIGONSKÝCH básní? Mohla by se jmenovat *Gertrudový perchtový*.

Štefan ŠVEC

Co se chystá

Co chystá k vydání

Rýmařovské **Nakladatelství Straka** založil v roce 2000 Vladimír Straka. Nakladatelství se orientuje na současnou českou poezii. Jako první titul vyšla letos v červnu sbírka Jana Losa Události, na prosinec je přichystaná kniha **Ivana Muchina Souostroví.** Z ní jsou vybrány následující ukázky.

Ivan Muchin (ročník 1974). Maturoval na gymnáziu v Poděbradech, nyní studuje psychologii na FF UK v Praze. Dosud publikoval pouze časopisecky.

„Nikdy se nesetkáme
to co zůstane po mně nebude námětem tragédií
Nemusíme se vítat nemusíme se loučit žijeme na souostrovích“
(Zbigniew Herbert: Epilog bouře, Mladá fronta 2000)

I

Jistě se brzy setkáme.
Teď ještě sedím na pobřeží
a dívám se ti naproti.
Obzor zastrčený v mlze
snad skrývá barevné divadlo,
další svět.
Karneval jako ten tady.
Za zády scházejí ovce
z pozvolných kopců.
Ve městě, tam pod námi,
v oknech kmitajících světel
žijí mumifikováni v převlecích
jejich rysy měknou s půlnocí
a ze spánku teprve křičí
Nebe je velmi nízko
jakoby s mořem zápasilo
u mých nohou. O mé nohy.
Budeš mile překvapen.
Nebudeš mě chtít utopit.

nakladatelství

Straka

Ukázky z připravované knihy

Pobřeží

Racek se opětovně snáší
nad hladinu moře,
nic nevyloví, přistane
zpátky na lampě.
Pokolikáté se již snažím
popsat neústupnost jeho počínání.

III

Pak přišla ona a usedla.
Tím zmizela pustina
a padlo ticho.
Myslel jsem na její myšlenky
a slábl dokud neodešla.
Teprve pak jsem ji miloval
mluvil k ní
a podíval se jí do očí.

Okraj

Nevím, kde s pohybem přílivu
končí moře a začíná břeh,
kde druhé tělo naráží okrajem na mé.
Klín světlá, pohyb se zrychluje,
každým dnem běsnění slábne.
Nechávám na sobě viset
roztrhané věci, chleba
plesnivět na posteli,
vlasy prorůstat keřem.
Žijeme ve starém domě
na kraji čehokoli,
žijeme vzdáleni v posměšném
mlčení.

Počátek

Daruj mi pobřeží,
samotu v zátoce,
teplé kameny a moře.
Daruj mi pohyblivý hlas,
který v syčení padá hluboko
v krutém průzračném proudu
do smrtelné tůně,
a zlatou přívětivou rybu.

Co se chystá

VI

Kámen a prohlubeň,
nad hlavou převis jako střechu.
Rackové drží stráž kolem rybářských lodí,
třesou se na vnitřnosti.
Co tebe odvedlo od lidí,
že tě ruší každý hlas
a že si omýváš ruce
jakmile se tě někdo jen dotknul

VII

Strach asi, věčné uzamykání.
Kradmé výhledy z okna,
aby snad někdo nešel kolem,
až otevřeš dveře.
Tak raději vyrážíš až za tmy
stáváš se ráhnem při břehu,
které se naklání v jemných vlnách.
K hvězdám se neupínáš,
nejsou tu, nečiní nátlak,
neubližují ti.

Obojí

Od jisté chvíle zamlčuji
a vyčkávám. Smutek má
barvu padlého dne.
Už tě nebudu uspávat,
ono si tě to odneslo
za černý ostrov,
za ním jsi duha, pěkná,
k ničemu.
Obojí, to znamená věčně čekat,
zatímco dýchám na opukové vejce.
O sebe se už nestarám,
zuby mi černají
a každý dotek, který sem zavane
z minula, plaším bouřkovým ohněm.

Ostrov

Třikrát jsme obešli ostrov
a stále jdeme.
Rybáři se už vrací,
šeří se v lodích.
Mrtvé makrely věší zpět na háčky
a na břehu se s nimi fotografují.
Stále nevíme, který z nich
má dřevěnou nohu.
Ten opilý, co usnul na molu?

nakladatelství

Straka

Ukázky z připravované knihy

X

Jak vidíš, nemám tu ani čas
ani dost místa.
Jen souostroví, které je spojeno
útlými hrázemi, mosty,
přitisknutými útesy, které lze
snadno překročit.
A město je tak nízko,
že tě neruší, ale víš o něm
a můžeš se kdykoli vrátit po moři.

XI

Racek ti ukázal cestu
jak se máš znovu pokoušet,
ačkoli ti zklamání vsadilo
do tváře lhostejný výraz.
Spouštěl ses s ním znovu
na otevřené moře
a on tě nechal v bouři
samotného a ještě se vysmál
puchýřům po hodinách návratu.
Racek ti do tváře zasadil
výraz tak tvrdý a tupý,
že bys mu za to měl
utrhnout ocas.

XII

Proto teď sedím a mluvím k tobě
z břehu, kde mám spíž racků
a jejich pařátů.
Každá kost svítí jinou částí
a hraje jiným zvukem.
Vítr nejostřeji syčí
skrz otvory v kyčlích.
Znáš ten zvuk i z teplých niter domů,
když brousí o kraj komínu.
Snad jsem se opravdu provinil
a snáším samotu bahenního listu
v kavárně v přístavišti,
kde marně čekám u stolu
a kde mě číšníci doživotně ignorují.

připravila
Kateřina Rudčenková

Jan Majcher

Příjemný večer

Jan Majcher, přestože je mu jedenačtyřicet a žije na Zbraslavi, patrně by se zařazení do této rubriky nebránil. Píše sice léta, nicméně publikuje víc než sporadicky – před devíti lety si vlastním nákladem vydal malou zelenou knížku Povídky a črty z let 1982–1987, šest let poté přinesl ukázku z jeho novější tvorby literární obtýdeník Tvar; J. Majcher občas čte veřejně. Vystudoval polygrafickou průmyslovku, před listopadem 1989 pracoval jako chemik, typograf, kotelník a uklízeč. Měl a dodnes má blízko k literární skupině Moderní analfabet. V 90. letech se věnoval především redaktorské a typografické práci. V roce 1997 založili společně s manželkou Janou nakladatelství Cherm, které vydalo deset titulů, převážně poezie. Cherm stojí mj. za výtvarným zpracováním projektu Poezie pro cestující. Dá-li bůh, rozhovor s Janem Majcherem přinese některé z příštích čísel Tvaru.

Představujeme Vám (nová jména české poesie a prózy)

Jan Majcher

Příběh první

Vyšel jsem z města sám. Podél řeky. Po proudu. Časně večer. Dívám se vzhůru a počítám se vším... A opravdu, za chvíli už slyším to bzučení. Komáři! Svíjím se v jednom ohni. Každé bodnutí pálí jako střela. Snad zešílím!

Oháním se rukama, ale ony jsou náhle lehoulinké, tenké, tak velmi tenké a průhledné – jako hmyzí křídla. Pokouším se vzlétnout, nevím ani jak přelétám řeku, močály, cikánskou maringotku s koňmi, nádraží s výpravčím, který samým rozčilením překousl fajfku. Kroužím nad střechami, až do chvíle, kdy pocítím sladkou únavu. Teď klesám kamsi dolů, do města, které jsem před tím nikdy neviděl, do vůní, které jsem nikdy necítil, tam kamsi dolů, kde se ozývá hudba z oken jasného domu s bílou římsou, tam, kde je slyšet smích a jásot hostů tančících v maskách. Hladový a malátný, se sklopenou hlavou stojím před vchodem. Kdosi mne vleče dovnitř...

A bavíme se nevázaně! A přitom slušně! Dostávám se k tácům s jídlem. „Oj!“ Splnil se zase jeden sen mého života. Dobré jídlo...

Ze samé radosti opět letím. Kroužím okolo svícnů, kterých tu hoří nepočítaně. Společnost tleská...

Až o několik okamžiků si uvědomuji fatální chybu. Pozdě. Nad tím plamenem a za toho potlesku jsem mezitím uhořel...

Příběh druhý

Tak jak bylo již řečeno – šel jsem kolem řeky, po proudu, a plival jsem do vody.

Odněkud z dálky se ozývaly výkřiky a tlumené řehtání. Cikáni přemlouvají svého koně, kterému se do guláše ještě nechce... Vidím, jak se ubohý vzpíná na zadních nohou a pokouší se přervat opraťˇ. Marně. Beru kámen a házím jej směrem k maringotce. Zazvonil o plech a vysypalo se sklo. Zaržál jsem. Utíkám pryč odtud. Voda temní a houstne – a stejně tak tma, v jejíž náručí, naštěstí, celá scéna mizí. Plavu po proudu a hrabu kopyty, za chvíli dorážím ke břehu na druhé straně. Nade mnou právě přeletělo cosi nestvůrně velkého s žilnými průsvitnými křídly. Obrovité listy blatouchů voní vlhkem. Připadám si tak zdravý a silný... Zažívám extatickou rozkoš a napadají mě tyto nesouvislé věty:

Být svobodný...
Moci si věnovat do památníku svůj vlastní podpis
a vědět o něm –
podpis svobodného...
Sednout si na staré těžké
ruské kolo a šlapat po cestě
rychle nebo pomalu...
Pozorovat, jak odkudsi prosvítá světlo,
dívat se, a pak třeba zavřít oči...
Třeba – anebo třeba ne, být svobodný,
být svobodný a běžet a běžet...

Jan Majcher

Příjemný večer

Doklusávám k nádraží. Hle, po prašné cestě jede tmavý automobil; stříbrná rakev na korbě nevěstí nic dobrého. Na zemi leží cosi hnědého, snad zbytek překousnuté dřevěné fajfky...

Ulice města, do kterého vbíhám, jsou ověnčené lampióny. Z rozzářeného nočního podniku vychází libá i nelibá, hořce nasládlá, vůně připáleného masa.

Probíhám jakousi branou, těžká dubová vrata se za mnou sotva zavřela...

Ach! Nezbývá, než s přivřenýma očima čekat na ránu z milosti. Přistupuje ke mně nějaký... „Být svobodný!“ řvu.

Cink. Za chvíli již viselo na hácích krvavé maso.

Příběh třetí

Kráčel jsem tedy po proudu řeky, minul maringotku, uslyšel cosi v cikánštině, ucítil zápach spáleného masa a zažil ještě několik podobných, podstatných i nepodstatných, maličkostí. Voda tvořila levotočivé víry. Občas jsem se pokoušel plivancem některý strefit. Někdy s úspěchem.

Pojednou zjišťuji, že jsem šel po jakémsi poloostrově, který ze tří stran obklopuje voda. Stojím na konci kamenitého mysu a nemohu dál... Sahám rukou do té kapaliny. Ne, není slaná. Asi nestojím na břehu moře, ale jenom u soutoku dvou velikých řek. I to je konec. Kdo se mě ujme? Sedím, sním, sním a čekám...

Odněkud z dálky táhle houká loď... A za chvíli se objevuje stará, možná opuštěná pramice s dvěma vesly spuštěnými na vodu. Nedává mnoho práce potopit se a podplavat pod jejím kýlem. Až teď vidím: uprostřed té pramice sedí prapodivný, svázaný tlouštík, cedulku popsanou drobnými písmenky na krku. Bohužel ji nedokážu přečíst. Však: co když ten nápis označuje něco nebezpečného? Hle: tlouštík se celý třese, jakoby strachem... Právě mě uviděl. Zděšeně zvedá hlavu, křižuje se a skáče po mně. Jak absurdní! Musím rázně zabrat ploutvemi, jinak bych neunikl do bezpečné vzdálenosti! Buřťoch padá do vody, bláznivě okolo sebe mlátí polosvázanýma rukama. Cosi jej vtahuje dolů, do víru. Několik bublin – a... Už je ticho.

Představujeme Vám (nová jména české poesie a prózy)

Jan Majcher

Jen po chvíli se ještě vynořuje tajemná dřevěná cedulka s nápisem: „BÝT SVOB...!“

Ne, vlastně mě nikdy nezajímalo, co na ní napsáno. V úžase otáčím proti proudu. Kdesi až tam nahoře pod hvězdami se lesknou křídla vodních mušek a komárů, zprava v protisměru plave cosi velkého, nádherného. Kopyta toho zvířete překrývá rezavá srst, tělo je plné šlach a vitality. Cítím jako by mi stejnou energii něco právě také lilo do žil. Plavu ohromnou rychlostí, co chvíli vyskočím, řítím se nadšený ve svůj nynější život, bystrou sílu, čiré štěstí...

Podplouvám viadukt, v dálce svítí lampiony; řeka odráží barevné reklamy města. Líný proud přináší útržky zpěvu a smíchu...

Zírám na žížalu navlečenou na háku vlasce nočního pytláka.

Vyplouvám směrem k hladině, abych se přesvědčil... „Ne!“

Vzduchem cosi zasvištělo...

A není to příjemný pocit, být naboden na trojzubec, věřte mi...

Příběh čtvrtý

Vyšel jsem z města sám. Se střepem v kapse. Podél řeky. Po proudu. Nade mnou svítilo nebe plné světlušek. Vál jižní vítr. Z nedaleké cikánské maringotky se ozýval zvonivý dětský smích, voda si příjemně hrála svou symfonii dokonalosti.

Ze tmy se vynořila postava jednoho z mých dobrých přátel – s cedulkou na krku. „Beru tě s sebou!“ halasil. „Ve městě je dnes veliký ples.“

A tak jsme šli. Cestou mi vypadl dírou v kapse kousek skla. Nechal jsem ho ležet.

A tak jsme šli. Veselá společnost, vtipní hostitelé – prostě příjemný večer a příjemné zážitky.

(1984)

připravil
Radim Kopáč

V příštím čísle (vychází 31. prosince 2000) si přečtete:

Vladimír Novotný
o knize Šimona Šafránka
Ohnivá kola

Štefan Švec
o knize Milana Hrabala
Na svatbu k Chagallům

Představujeme Vám:
Nikola Dvorská

Příloha
Čtení na Vánoce

11

Na shledanou příště!